Nr 55

Konstitutionsutskottets betänkande i anledning av propositionen 1972:126 med förslag till lag om statligt stöd till politiska partier.

Propositionen

Under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över justitieärenden den 20 oktober 1972 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga ett till propositionen fogat förslag till *lag om statligt stöd till politiska partier.*

I propositionen föreslås en lag om statligt stöd till politiska partier. Lagens bestämmelser överensstämmer med de förslag i ämnet som har lagts fram av 1971 års partistödsutredning. Denna utredning har haft parlamentarisk sammansättning med representation från samtliga i riksdagen företrädda partier. Om förslagen har utredningen varit ense.

De föreslagna bestämmelserna innebär bl. a. att det hittillsvarande statliga partistödet justeras upp från 70 000 till 85 000 kr. per riksdagsmandat och kalenderår. Vidare föreslås att parti som ej blivit företrätt i riksdagen men vars röstandel vid riksdagsval är större än 2,5 procent får avtrappat partistöd och att det statliga partistödets storlek anpassas successivt till valutslagen. Som ett komplement till nuvarande kanslistöd införs ett grundstöd om 1,5 milj. kr. per kalenderår till varje riksdagsparti som uppnått minst 4 procent av rösterna i hela landet. Även parti som är representerat i riksdagen enligt den s. k. tolvprocentregeln får visst grundstöd.

De nya bestämmelserna föreslås få retroaktiv tillämpning fr. o. m. den 1 juli 1972. Reglerna om successiv anpassning till valutslagen skall dock inte tillämpas förrän fr. o. m. år 1974.

Frågans tidigare behandling vid årets riksdag

I årets statsverksproposition föreslogs att riksdagen för budgetåret 1972/73 skulle anvisa dels ett förslagsanslag av 24,5 milj. kr. till *Bidrag till politiska partier* och dels ett förslagsanslag av 1 553 000 kr. till *Riksdagen: Bidrag till riksdagspartiernas kostnader för gruppkanslier.*

I utskottets betänkande KU 1972: 27 behandlades den förstnämnda anslagsfrågan jämte motioner rörande bl. a. det statliga partistödet. I motionerna hade begärts uppräkning av partistödet och ändring av grunderna för detsamma. Efter en utförlig recit beträffande bakgrunden till införandet av statligt partistöd m. m. – till vilken här hänvisas – anförde utskottet i sitt enhälliga yttrande över propositionen och motionerna att anslag till statligt partistöd i avvaktan på den nu aktuella propositionen borde beviljas enligt Kungl. Maj:ts förslag och motionerna inte föranleda någon åtgärd. Riksdagen följde utskottet.

I betänkandet KU 1972: 23 tillstyrkte utskottet det angivna förslags-

anslaget beträffande kanslistödet. Riksdagen följde utskottet.

Enligt propositionen uppstår vid bifall till densamma en merkostnad för innevarande budgetår under de båda anslagen med 7 875 000 kr. beträffande partistödet och 11 250 000 kr. beträffande kanslistödet. Eftersom anslagen är förslagsanslag behövs inte någon ytterligare medelsanvisning. Frågan om rubricering och eventuell sammanföring av de båda anslagen under kommande budgetår kommer enligt vad som uttalas i propositionen att tas upp i ett senare sammanhang.

Utskottet

De nu föreslagna nya reglerna för det statliga partistödet överensstämmer helt med de enhälliga förslag i ämnet som framlagts i augusti detta år av 1971 års partistödsutredning. Denna utredning har haft parlamentarisk sammansättning med representation från samtliga riksdagspartier.

Utskottet har vid sin granskning av det framlagda lagförslaget inte funnit anledning till erinran och hemställer därför

att riksdagen bifaller propositionen 1972: 126.

Stockholm den 28 november 1972

På konstitutionsutskottets vägnar

HILDING JOHANSSON

Närvarande: herrar Johansson i Trollhättan (s), Nelander (fp), Hernelius (m), fru Thunvall (s), herrar Boo (c), Ahlmark (fp), Pettersson i Örebro (c), Andersson, Sten, i Stockholm (s), Svensson i Eskilstuna (s), Bergqvist (s), Fiskesjö (c), Karlsson i Malung (s), Schött (m), Wictorsson (s) och Olsson i Edane (s).

Göteborgs Offsettryckeri AB 72 1929 S Stockholm 1972